

Частина дітей (10 осіб) успішно справилися з корекційною задачею, не вдаючись до допомоги дорослого при всіх запропонованих видах взаємодії. У всіх випадках ці діти одержали максимально можливий бал.

Якщо виключити бальні оцінки цих дітей із загального результату, то різниця в бальній оцінці, при різних стилях взаємодії стає більш вираженою.

Як видно з одержаних результатів ефективність виконання корекційної задачі дитиною має розлад психологічного розвитку зростає при емоційно-особистісно наведеному способі взаємодії.

Гіпотеза дослідження підтвердилася емоційно-особистісно наведене спілкування є найефективнішою формою спілкування в процесі корекційної роботи з дітьми мають розлад психологічного розвитку. Отже, при організації корекційної роботи з дітьми мають порушення психологічного розвитку має важливе значення не тільки вибір практичних корекційних методик, адекватних структурі порушення психологічного розвитку, але і спосіб організації спілкування фахівця і дитини в ході корекційного заняття. Емоційно-особистісно наведене спілкування в ході корекційної взаємодії підвищує якість і успішність при виконанні корекційного завдання, скорочує загальний час виконання завдання, підвищує упевненість дитини в своїх силах.

Отже, в ході експерименту нами було помічено, що в процесі психологічної корекції визначальна роль відводиться специфічному контакту дорослого з дитиною, що ефективність виконання дітьми корекційних завдань залежить не тільки від адекватності методик, що використовуються, але і від форми спілкування дорослого і дитини.

ЛІТЕРАТУРА

1. Выготский Л. Проблемы развития психики. – М.: Педагогика, 1983.
2. Забрамная Н. Атлас для экспериментального исследования деятельности человека. – М.: Владос, 1995.
3. Леонтьев А. Психология общения. – М.: Наука, 1997.
4. Лисина М. Развитие общения у дошкольников. – М.: Педагогика, 1974.
5. Лисина М. Общение со взрослыми у детей первых лет жизни. – М.: Наука, 1985.
6. Раттер М. Помощь трудным детям. – М.: Прогресс, 1987.
7. Эльконин Д. Избранные психологические труды. – М.: Педагогика, 1989.

УДК 378.147:37.011.32

ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ФАКТОРІВ СТИМУЛЮВАННЯ СТУДЕНТІВ ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Волярська О.С., к.пед.н., доцент, *Лук'янова О.І., магістр.

Запорізький національний університет

*Запорізький національний технічний університет

У статті порушуються важливі питання формування мотиваційної сфери студентів до навчання у вищій школі. Теоретично обґрунтовані особливості навчально-пізнавальної діяльності.

Ключові слова: мотив, мотивація, пізнавальний інтерес, емоційна сфера, потреби, навчання.

Волярская Е.С., *Лукьянова О.И. ТЕОРЕТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ФАКТОРОВ СТИМУЛИРОВАНИЯ СТУДЕНТОВ К УЧЕБНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ / Запорожский национальный университет, *Запорожский национальный технический университет, Украина.

В статье рассмотрены важные вопросы формирования мотивационной сферы студентов к обучению в высшей школе. Теоретически обоснованы особенности учебно-познавательной деятельности.

Ключевые слова: мотив, мотивация, познавательный интерес, эмоциональная сфера, потребности, обучение.

Volarskaya E. S., *Lukyanova O. I. THEORETICAL ANALYSIS OF FACTORS STIMULATING STUDENTS EDUCATION ACTIVITIES / Zaporizhzhya national university, *Zaporizhzhya national technical university, Ukraine.

The article deals with the important problems of formation of motivating sphere of students studying at higher educational institutions. The peculiarities of the process of learning are theoretically well motivated.

Key words: motive, motivation, the interest to learning, emotional sphere, need, education.

Особистість, її внутрішні процеси, що є наслідком діяльності, спілкування і спеціального педагогічного впливу, у центрі уваги сучасної педагогічної науки і практики. Сьогодні велика увага приділяється дослідженню пізнавальних інтересів, які відіграють роль цінних мотивів діяльності в становленні особистості, а при певних умовах стають стійкою рисою її характеру і проявляються в зацікавленості, допитливості, постійній жадобі знань.

Характерна особливість інтересу – зв'язок із емоційною сферою людини, адже почуття – це основа інтересу. Здивування, захоплення, задоволення, породжені пізнанням нового, позитивні переживання в результаті подолання навчальних труднощів – усе це різні за своєю значущістю і глибиною прояву почуття студентів. Психологи стверджують, що формування інтересу – це замкнений автоматичний процес. Він зумовлений соціальним оточенням, сферою і характером діяльності людини, життєдіяльністю людей, які її оточують, процесами навчання і виховання, що володіють особливими прийомами збудження інтересу в колективі, активністю самої особистості, її позицією та роллю в діяльності колективу. Сучасна ситуація розвитку вищого навчального закладу передбачає загальний розвиток студентів, враховуючи їхні особливості, уподобання, інтереси. Але, на жаль, на фоні загального падіння престижу освіти знижується й інтерес до знань.

Вивчення мотиваційної сфери є однією із центральних проблем педагогічної психології. У теоретичних працях В.Г.Асєєва, В.К.Вільнюса, Є.П.Льїна, С.Л.Рубінштейна, Х.Хекхаузена розглядалися питання виявлення мотивів і прагнень; В.О.Іванков, В.І.Ковальов, В.Д.Шадріков вивчали особливості формування і розвитку мотиваційної сфери, а також її домінуючі фактори.

Отже, **метою нашої статті** є теоретичний аналіз факторів, що сприяють стимулюванню пізнавальної активності студентів у навчальному процесі.

Перш за все слід розглянути особливості організації навчального процесу у вищому навчальному закладі та проаналізувати особистісні риси студентів, які сприяють розвитку пізнавальних інтересів до навчання.

Засвоєння навчального матеріалу, розвиток і виховання особистості в процесі навчання відбувається лише за умови власної високої активності в навчально-пізнавальній діяльності. Організована діяльність, у якій людина бере участь, не маючи бажання, практично не розвиває особистість. Людину не можна примусити вчитися, здобувати освіту.

Поняття "інтерес" складне і багатогранне. Воно відображає об'єктивно існуючі взаємовідносини особистості, що проявляється в процесі життєдіяльності. У педагогіці розрізняють чотири етапи розвитку інтересу: зацікавленість, допитливість, пізнавальний інтерес, теоретичний інтерес.

Зацікавленість вважається найелементарнішим інтересом, що за певних умов охоплює студентів, але при їх зміні швидко зникає. Цей етап розвитку інтересу пов'язаний із новизною предмета, яка може і не мати особливого значення для людини. У студентів ще нема прагнення до пізнання суті вивчуваних предметів, явищ, процесів.

Допитливість характеризується прагненням проникнути за межі побаченого, розширити власні знання, одержати відповіді на запитання, що виникають під час навчання. На цьому етапі характерні емоції здивування, почуття радості відкриття. Студенти самі намагаються знайти відповіді на всі питання.

Пізнавальний інтерес – це вищий етап розвитку. Такий інтерес пов'язаний із намаганнями студентів самостійно вирішити проблемні питання. У центрі уваги – проблема, а не вже готові знання. І тому студенти шукають причину, намагаються проникнути в сутність предмета, самостійно встановити закономірність, розкрити причинно-наслідкові зв'язки.

Теоретичний інтерес характеризується націленістю студентів на глибоке і міцне засвоєння знань, пізнання закономірностей і опанування теоретичних основ, застосування їх на практиці. Теоретичний інтерес виникає в підлітків тоді, коли в них формуються наукові погляди, переконання, стійкий світогляд.

Усі ці етапи розвитку інтересу еволюціонують, взаємопроникають, контамінуються, часом співіснують у єдиному акті засвоєння знань, пізнанні нового.

У навчанні превалює пізнавальний інтерес.

Пізнавальний інтерес можна визначити як виняткову спрямованість особистості, направлену на пізнання, його предметне значення і сам процес оволодіння знаннями. Як вважав В.І.Бондар, у більш вузькому значенні – це "спрямованість особистості на оволодіння всією сукупністю знань, які викладаються в вищій школі" [2, 23]. Сутність пізнавального інтересу в тому, що об'єктом його є сам процес пізнання, який характеризується прагненням проникати в сутність явищ, (а не просто бути споживачем інформації), пізнанням теоретичних, наукових основ певних галузей знань, прагненням до постійного глибокого його вивчення.

Характерними ознаками пізнавального інтересу є динамічність, поступальний рух, перехід від явища до сутності, встановлення глибоких зв'язків, оволодіння його закономірностями. Названі ознаки прояву пізнавального інтересу формуються і виявляються поступово. Збудниками інтересу можуть бути природа, певний вид діяльності, соціально-історичне явище, а також людина, з якою пов'язаний суб'єкт.

На думку Б.Г.Ананьєва, власне пізнавальний інтерес – це сплав важливих для розвитку особистості психічних процесів [1, 32]. В інтелектуальній діяльності, що відбувається під впливом пізнавального інтересу, проявляються активний пошук, передбачення, здогад, готовність до вирішення завдань, емоції (здивування, очікування нового, радість, почуття успіху).

У цьому своєрідному сплаві психічних процесів, що лежать в основі пізнавального інтересу, найважливішим елементом є вольове зусилля, на що звертали увагу К.Д.Ушинський, Б.Г.Ананьєв, Н.Ф.Добринін та ін. Найхарактернішими вольовими проявами пізнавального інтересу є ініціатива пошуку, самоосвіта, постановка і вирішення проблем. Центром пізнавального інтересу є мислення.

Своєрідність пізнавального інтересу – у прагненні людини заглиблюватися в сутність пізнаваного. Із цієї точки зору пізнавальний інтерес – це можливий мотив навчання, що є основою позитивного ставлення студентів до вищих навчальних закладів, до знань, які викликають позитивні переживання від розумової праці з постійним бажанням заглибитись у вивчення одного або декількох навчальних предметів.

Важливою особливістю пізнавального інтересу є наявність пізнавальної задачі, яка потребує від людини активної, пошукової або творчої діяльності.

Пізнавальний інтерес може стати постійним, якщо людина вперто і систематично займається певним видом діяльності. Але він не завжди і не обов'язково переходить у звичку. Цінність його розвитку в тому, що пізнавальна діяльність активізує психічні процеси особистості, приносить їй глибоке інтелектуальне задоволення, сприяє емоційному підйому. Пізнавальний інтерес містить ряд важливих для навчання і розвитку моментів:

єдність об'єктивних і суб'єктивних сторін пізнавальної діяльності. Усі цікаві явища оточуючого світу, втілені в знаннях, виражаються в пізнавальному процесі тільки тоді, коли мають для студентів об'єктивну значущість (А.Н.Леонтьєв, Н.Ф.Добринін);

найбільш відчутно проявляється закономірність перебігу зовнішнього і внутрішнього, що є суттю розвиваючого навчання. Саме пізнавальний інтерес є своєрідним лакмусовим папірцем, який дозволяє перевірити і відчути вплив всіх застосованих у навчальному процесі засобів, оцінити студентів;

в органічній єдності представлені всі важливі процеси: інтелектуальні, емоційні, вольові. У пізнавальному інтересі виражається "думка-воля, думка-участь, думка-переживання" (С.Л.Рубінштейн);

під його впливом активізується пізнавальна діяльність і психічні процеси, що лежать в його основі: сприймання, увага, пам'ять, уява; діяльність стає продуктивнішою.

Важливим фактором виховання в студентів позитивного ставлення до навчання, а, отже, активізації навчальних інтересів, є їхня емоційна сфера. За справедливими твердженнями багатьох педагогів, зокрема В.О.Сухомлинського, знання стають дійовими, якщо людина, здобуваючи їх, відчуває і переживає радість духовного збагачення.

Досвід кращих викладачів, спеціальні дослідження свідчать, що шляхи виховання почуттів студентів – найрізноманітніші. Велику роль у цьому відіграє особистість самого викладача, його життєрадісний тонус, тактовність, знання навчального матеріалу, уміння подати його студентам, направляти їх на самоосвіту.

Велике значення має емоційна насиченість змісту навчального матеріалу, використання різноманітних технічних засобів, наведення яскравих фактів, що підтверджують значущість тих чи інших явищ, подій, відкриттів у різноманітних галузях людських знань, законів і закономірностей розвитку природи і суспільства.

Важливу роль у вихованні почуттів студентів відіграє характер їхньої пізнавальної діяльності. Слід наголосити на значенні проблемного навчання, яке, активізуючи розумову діяльність студентів, позитивно впливає на розвиток емоційної сфери. Це і почуття нового, і допитливість, і здивування – інтелектуальні почуття, що сприяють активній розумовій діяльності студента. Де є простір для вияву інтелекту, там і діяльні студенти, де ж для інтелекту немає місця, там – нудьга. Кожний може навести власні приклади, коли після прослуханої лекції, прочитаної книги або переглянутої кінокартини важко відтворити зміст, бо вони не спонукали до розумової діяльності.

Формування позитивного ставлення до навчальної діяльності залежить від таких умов:

– розуміння студентом змісту і значення вивчуваного. Для цього викладач мусить чітко сформулювати педагогічну мету: у чому він повинен сьогодні переконати студентів, як розкрити їм сутність актуальних питань;

– наявність нового в змісті вивчуваного і в самому підході до його засвоєння. Не можна повторювати відомі істини на одному і тому ж пізнавальному рівні: треба розширювати горизонти пізнання студентів, виявляти нове в добре відомому матеріалі для глибшого розуміння змісту;

– емоційна привабливість навчання. Необхідно прагнути, щоб здобуті на заняттях знання викликали в студентів емоційний вибух, активізували моральні, інтелектуальні та естетичні почуття;

– наявність оптимальної системи тренувальних творчих вправ і пізнавальних задач до програмного матеріалу.

Всебічного розвитку, духовного багатства не можна досягти шляхом примусу. Умова справжнього духовного багатства – прагнення самої людини до знань, науки, мистецтва.

Загальновизнаною є ідея активної ролі особистості і необхідність її стимулювання в процесі навчання. Студент тоді тягнеться до знань, коли до цього спонукають внутрішні мотиви різної якості: інтереси, переконання, установки, цінності, ідеали. Отже, навчання має полімотивований характер.

У практичній педагогіці мотиви навчальної діяльності об'єднуються в три взаємопов'язані групи:

– безпосередньо-спонукальні, що ґрунтуються на емоційних проявах особистості, позитивних або негативних емоціях: яскравість, новизна, зацікавлення, зрозуміле пояснення, привабливість особистості викладача, бажання отримати похвалу або нагороду за виконане завдання, страх одержати негативну оцінку, покарання, страх перед деканом, батьками, небажання бути об'єктом обговорення в групі та ін.;

– перспективно-спонукальні, в основі яких розуміння значущості знань навчального предмета: усвідомлення світоглядного, соціального, практично-прикладного значення, конкретних знань і вмінь; зв'язок навчального предмета з майбутнім самостійним життям (вибір професії, створення сім'ї та ін.); сподівання на отримання в перспективі нагороди; розвинуте почуття обов'язку, відповідальності;

– інтелектуально-спонукальні, що базуються на отриманні задоволення від самого процесу пізнання: інтерес до знань, допитливість, намагання розширити світогляд, оволодіти певними вміннями і навичками, захопленість самим процесом вирішення навчально-пізнавальних задач та ін.

Г.І.Щукіна вважала, що серед інтелектуально-спонукальних мотивів особливе місце займають пізнавальні інтереси і потреби. Прийнято вирізняти рівні пізнавального інтересу і, відповідно до них, створювати умови його формування [4, 18]. Нижчий, елементарний рівень пізнавального інтересу зумовлюється увагою до конкретних фактів, знань, описів, діяльності. Другому рівневі властивий інтерес до розуміння причинно-наслідкових зв'язків, до їх самостійного встановлення. Третій, вищий рівень, – осмислення глобальних теоретичних проблем у творчій діяльності. Сформованість вищого рівня пізнавального інтересу свідчить про наявність пізнавальної потреби.

Отже, мотивація студентів – це система стійких мотивів, що передбачає конкретну активну навчально-пізнавальну діяльність студента. Первинне уявлення про перевагу мотивів навчання можна отримати шляхом спостереження за ставленням студента до навчання. Це ставлення викладачі зазвичай називають активністю. Активність визначає ступінь заглиблення студента в предмет діяльності: готовність виконувати навчальні завдання, намагання діяти самостійно, свідоме виконання завдань, систематичність, прагнення підвищувати освітній рівень тощо.

Пізнавальна активність тісно пов'язана із самостійністю: визначенням об'єкта, засобів і методів діяльності, діяльність без допомоги викладачів. Активніші студенти, як правило, є самостійнішими. Недостатня активність студента ставить його в залежність від інших, позбавляючи самостійності. Управління активністю студентів традиційно називають активізацією. Головна мета активізації – формування активної самостійної пізнавальної діяльності студентів у засвоєння ними змісту освіти.

На формування потреби в оволодінні знаннями суттєво впливає ситуація, коли студент переживає задоволення від успіхів у навчанні. Цей фактор ефективний в усіх випадках. Передусім він важливий для відстаючих, коли труднощі в навчанні не тільки долаються, а й зростають, коли студент втрачає віру у свій успіх, перестає навчатися, негативно ставиться до навчання. Своєчасно створена для таких студентів ситуація успіху стимулює задоволення, почуття радості, вселяє впевненість у власних силах. Студент починає розуміти, що становище не безнадійне, що його зусилля, спрямовані на оволодіння знаннями, дали і можуть давати позитивні результати. У здібних дітей, яким навчання дається легко, ситуація інтелектуального задоволення виникає тоді, коли долається вищий рівень труднощів. Тому досвідчені викладачі пропонують групі студентів завдання тривірневої складності: творчі, конструктивні, репродуктивні.

Для розвитку потреби в знаннях та інтересу до оволодіння ними педагогами використовуються різноманітні шляхи і засоби. Серед них: цікавий виклад матеріалу, його новизна, оперування яскравими прикладами і фактами, історизм, зв'язок знань із життєвим шляхом дослідників, практичне застосування знань; використання нових і нетрадиційних форм навчання, проблемне навчання, евристичне навчання, застосування мульти-медіа-систем, використання комп'ютерних засобів; взаємонавчання, рецензування відповідей, оцінка усних і письмових робіт одногрупників, допомога слабшим; участь у дискусіях і обговореннях, відстоювання власної думки, вміння правильно ставити запитання одногрупникам і викладачам, створення ситуацій самоперевірки, аналізу особистих пізнавальних і практичних дій тощо.

Дієвим фактором тут є й особистість педагога, його ерудиція, майстерність викладання. Викладач, який досконало володіє матеріалом, процес навчання будує логічно, чітко, доступно; оперує цікавими деталями, фактами; вражає студентів багатим світоглядом. У цьому випадку спрацьовує психологічний механізм наслідування. Учні переживають внутрішні суперечності між наявним і необхідним рівнем знань, що і стимулює їх до більш активного навчання.

Зовнішні фактори (новизна навчального матеріалу, нетрадиційна форма навчання, робота з комп'ютерною технікою та ін.) – це об'єктивні джерела стимулювання активної навчально-пізнавальної діяльності студентів, або стимулятори. Стимулом до навчально-пізнавальної діяльності студента є контамінація потреби (вона виражає лише загальну спрямованість поведінки особистості) і задоволення. Тому стимул – це внутрішня спрямованість особистості, що активізується зовнішніми обставинами (стимуляторами).

Просто вчитель констатує істину, а справжній вчить її знаходити. Нам відомо, що процес навчання є своєрідним процесом самостійного "відкриття" уже відомих у науці знань. "Коли говорять, – писав С.Л.Рубінштейн, – що людина як індивід не відкриває, а лише засвоює вже здобуті людством знання..., то це, власне, означає лише те, що вона не відкриває їх для людства, а особисто для себе повинна все-таки відкрити або навіть "перевідкрити". Людина досконало володіє лише тим, що сама здобуває власною працею" [3, 27]. У цьому розумінні студент опановує суб'єктивно нове, тобто те, що йому невідоме, але вже пізнане наукою. Навчання вимагає повного "розпредмечування знань", або компактного "відтворення" тих мисленневих і практичних операцій, які колись здійснювалися в процесі наукового пізнання явищ або предметів. Цей процес цей має три взаємопов'язані етапи.

Перший – сприйняття, осмислення і запам'ятовування матеріалу, або засвоєння теоретичних знань.

Другий – засвоєння навичок і вмінь, практичне використання знань, що вимагає спеціальних тренувальних вправ.

Третій – повторення, поглиблення і закріплення знань, удосконалення практичних умінь і навичок.

Осмислення – вищий ступінь розуміння. У загальному плані осмислення – це така розумова діяльність, у процесі якої людина розкриває сутність предметів і явищ, що вивчаються, формує наукові поняття. Процес осмислення складається з таких мисленневих операцій: аналіз сприйнятих, зафіксованих в уявленні зовнішніх властивостей і ознак предметів та явищ; логічне групування ознак і властивостей предметів та явищ, і виділення з-поміж них найсуттєвіших, найбільш загальних; мисленнєве осягнення суті (причин і наслідків) предметів і явищ, формування теоретичних понять, узагальнюючих висновків, правил тощо; г) перевірка обґрунтованості й достовірності теоретичних висновків. Осмислення знань із окремих дисциплін відбувається не завжди однаково. Важливу роль відіграє розкриття студентами причинно-наслідкових зв'язків між предметами та явищами реального світу.

Психологи виділяють два види осмислення – первинне і вторинне. Звичайно, якщо новий матеріал легкий, не має складних понять, достатньо одного первинного сприймання і осмислення для його зрозуміння. Проте в більшості випадків матеріал, який необхідно вивчити, буває досить складним, тому первинне його сприймання і осмислення дозволяє домогтися лише поверхового, неточного розуміння. Отож, засвоїти подібний матеріал студентам допоможе подальше глибоке осмислення.

Оволодіння новим матеріалом не зводиться лише до його розуміння і формування наукових понять, адже інколи студент розуміє, про що говориться, але передати зміст нової теми не може. Отже, новий матеріал потрібно не лише розуміти, а й тримати в пам'яті, уміти вільно і логічно його відтворювати. Не слід забувати, що ми добре знаємо лише стільки, скільки можемо сказати, а добре знаємо лише те, що здатні висловити.

Отже, фактори, які стимулюють студентів до навчальної діяльності, можна поділити на внутрішні та зовнішні.

Подальшого розвитку потребує питання формування пізнавальної діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ананьева Б.Г. Познавательные потребности и интересы // Ученые записки ЛГУ. Серия "Психология". – Л.: Изд. Ленингр. ун-та, 1959. – С. 11-17.
2. Бондар В.І. Ефективні технології навчання студентів. – К.: ІЗМН, 1996. – 128 с.
3. Рубинштейн С.П. Основы общей психологии. – СПб, 1999. – 809 с.
4. Щукина Г.И. Проблема познавательного интереса в педагогике. – М.: Педагогика, 1971. – 85 с.

УДК 37.035:376:371.3-053.67

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА АДАПТАЦІЯ МОЛОДІ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ В ПРОЦЕСІ ІНТЕГРАТИВНОГО НАВЧАННЯ

Гладиш М.О., аспірант

Запорізький національний університет

Стаття присвячена дослідженню проблеми процесу соціально-педагогічної адаптації молоді з обмеженими можливостями в процесі інтегративного навчання у вищому навчальному закладі (ВНЗ) та їх взаємодії. Автор розкриває зміст основних дефініцій. Також у статті визначається головна ціль соціально-педагогічної діяльності ВНЗ, яка полягає не тільки у створенні умов для соціалізації, а й в посиленні адаптивних можливостей студентів з особливими потребами.

Ключові слова: Соціалізація, соціально-педагогічна адаптація, студент з обмеженими можливостями, інтегративне навчання.

Гладыш М.А. СОЦИАЛЬНО-ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ АДАПТАЦИЯ МОЛОДЕЖИ С ОГРАНИЧЕННЫМИ ВОЗМОЖНОСТЯМИ В ПРОЦЕССЕ ИНТЕГРАТИВНОГО ОБУЧЕНИЯ / Запорожский национальный университет, Украина.

Статья посвящена исследованию проблемы процесса социально-педагогической адаптации молодежи с ограниченными возможностями в процессе интегративного обучения в высшем учебном заведении (ВУЗ) и их взаимодействия. Автор раскрывает содержание основных дефиниций. Также в статье определяется главная цель социально-педагогической деятельности ВУЗа, которая состоит не только в создании условий для социализации, а и в усилении адаптивных возможностей студентов с ограниченными возможностями.

Ключевые слова: социализация, социально-педагогическая адаптация, студент с ограниченными возможностями, интегративное обучение.

Gladys M.A. THE SOCIO-PEDAGOGICAL ADAPTATION OF THE YOUTH WITH SPECIAL NEEDS IN PROCESS OF INTEGRATIVE STUDYING / Zaporizhzhya National University, Ukraine.

The article tackles the problem of the process of socio-pedagogical adaptation of the youth with special needs in process of integrative studying at higher institutes of education. The author's attention is concentrated on defining of these notions. Also the author emphasizes the main purpose of socio-pedagogical activity of an academy which lies not only in arrangement of conditions for socialization, but in increase in adaptive abilities of students with special needs.

Key words: socialization, socio-pedagogical adaptation, student with special needs, integrative studying.

Теорія і практика соціально-педагогічної діяльності пов'язані з такими поняттями, як "соціально-педагогічна робота" та "соціальний педагог", і становлять своєрідну галузь соціального життя, спрямовану на допомогу та підтримку людей різного віку, різних соціальних верств у різних соціальних середовищах і в різних життєвих ситуаціях.

Соціально-педагогічна діяльність як спосіб оптимізації процесу соціалізації виконує три соціальні функції: підвищення рівня соціальної адаптації індивіда або групи, профілактика явищ дезадаптації, соціокультурна реабілітація та розвиток людини [1].

Про функцію соціальної адаптації говорять, за словами вчених Л.Г.Коваль, І.Д.Звереві, С.Р.Хлебнік, як про "швидку допомогу", яка в ідеалі збігається з розвитком несприятливих подій, які загрожують кризою дезадаптації. Адаптуюча діяльність спрямована на протидію можливим, прогнозованим негативним факторам і наслідкам впливу несприятливих ситуацій [2].

Безпосередньо соціально-педагогічна діяльність спрямовується на дітей і молодь, які потребують допомоги в процесі соціалізації. До таких, насамперед, відносяться діти і молодь з особливими потребами. Проблема молоді з особливими потребами (обмеженими можливостями) є надзвичайно